

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Hana Konířová:

Odstranění překážek ve spolupráci EU – NATO? Vliv francouzské reintegrace do vojenských struktur NATO na evropskou bezpečnost a vztah Velké Británie k ní

Autorka se ve své práci věnuje vysoce aktuálnímu a současně dlouhodobému problému evropské politiky – vzájemným vztahům Evropské unie a NATO. Zaměřuje se přitom na roli dvou klíčových státních aktérů, Británie a Francie.

Práce se nejprve stručně vrací k historickým kořenům NATO a bezpečnostní dimenze EU, aby se následně detailně zabývala ustavením mechanismů jejich spolupráce a zejména problémy, s nimiž se tento proces potýká. Ty dokládá poukazem na důsledky turecko-kyperského sporu a na komplikace spojené s vytvářením autonomního operačního velitelství EU. Ve třetí a čtvrté části práce se pozornost soustředí na pozice Francie a Británie, zejména v souvislosti s návratem prvně jmenované země do vojenských struktur NATO z iniciativy prezidenta Sarkozyho. Poslední oddíl potom představuje pokus o vlastní odpověď na otázku, jaký vliv bude mít reintegrace Francie do NATO na vztahy Aliance s Evropskou unií (EBOP).

Autorka v úvodu (s. 11) vymezuje svou práci jako empirickou analýzu a až na výjimku (viz níže) text této charakteristice odpovídá. Nutno konstatovat, že předložená analýza je dobře strukturovaná a působí přesvědčivým, propracovaným dojmem. Autorka suverénně pracuje s použitými zdroji, včetně informací získaných během osobních rozhovorů v Bruselu, jejichž začlenění velmi oceňuji. Výsledkem je detailní studie, z níž je dobře patrna autorčina bezpečná orientace v tématu. Přesto je podle mého názoru škoda, že se autorka v poslední kapitole věnované současnému vývoji nepokusila zasadit Sarkozyho rozhodnutí o reintegraci do NATO do širšího historického kontextu. Bez něj působí prezentované názory jako sice informovaný, ale přeci jen pouze komentář, nikoli analytický závěr v plném slova smyslu. Domnívám se proto, že otázka, zda Sarkozyho krok signalizuje určitý dlouhodobější trend, nebo jde jen dočasné o vybočení z tradiční francouzské pozice, by měla být zodpovězena během obhajoby.

Poněkud paradoxně je jediným vážnějším problémem práce dílčí snaha o její teoretické ukotvení (kapitoly 2.1.3 a 3.1). Zaprvé, snaha uvést zkoumanou problematiku do teoretického kontextu je sice chvályhodná, ale de facto popírá záměr provést empiricko-analytickou studii. Za druhé si dovoluji zpochybnit autorčino tvrzení, že v problematice EBOP „teoretických vysvětlení bylo a je stále poměrně málo“ (s. 21); např. model *institucionalizace spolupráce* Michaela E. Smithe nebo koncept *mezivládní spolupráce* Jakoba Øhrgaarda byly vyvinuty speciálně pro oblast zahraniční a bezpečnostní politiky a rozhodně nejde o jediné odborné práce, které se snažily a snaží tuto oblast teoreticky podchytit. V tomto případě jde ze strany autorky patrně o nadměrné spolehnout se na Forsbergův text, na nějž odkazuje, bez zjištění skutečného (výrazně komplexnějšího) stavu věci.

Konečně za třetí, mám za to, že autorka ne zcela korektně pracuje s Moravcsikovou liberální teorií mezinárodních vztahů. Jednak je v případě jeho článku *Taking Preferences Seriously* problematické hovořit o liberálním *mezivládním* přístupu, což je označení vhodnější pro Moravcsikovy práce věnované přímo evropské integraci (to není případ citované stati). Hlavně se ale domnívám, že autorka ve skutečnosti Moravcsikovu teorii, která vychází z primátu společenské (ať již vnitrostátní nebo transnacionální) dimenze při formování státních preferencí, nijak neaplikuje, jinak by se nutně musela ptát, které společenské zájmy, ideje či skupiny a jak ovlivňují britskou a francouzskou bezpečnostní politiku v EU a NATO (což by např. ve vztahu k obrannému průmyslu bylo mimořádně zajímavé). Ve skutečnosti autorka pracuje spíše s realistickým pojetím *národního zájmu* (viz „V případě Francie a Velké Británie směřují indicie opravdu k národním zájmům, které jsou úzce navázané na nové bezpečnostní prostředí...“ – s. 51, nebo „Pokud se tedy zaměříme na Francii a Velkou Británii, zjistíme, že obě země spojují některé strategické zájmy.“ - s. 52) než s Moravcsikovou představou *státních preferencí*, které do značné míry vyplývají z domácí politiky. Nemyslím, že by analýza v Moravcsikem vytčených mantinelech byla pro pochopení zkoumané problematiky nezbytná (byť by nepochybně byla zajímavá), ale pokud autorka deklarovala záměr postupovat tímto směrem a ve skutečnosti tak neučinila, musím to pokládat za chybu.

Naopak formálním aspektům práce není co vytknout. Styl a jazyk práce jsou poměrně vytríbené, gramatické a interpunkční chyby se v textu prakticky nevyskytují. Práce obsahuje všechny požadované náležitosti (českou a anglickou anotaci a klíčová slova, anglické shrnutí, původní projekt), navíc je doplněna pečlivě zpracovaným přehledem použitých zkratk.

Výše uvedené kritické připomínky by neměly zastřít skutečnost, že posuzovaná práce je kvalitní analýzou, která přináší vlastní vhled do zkoumané problematiky, podložený mimo jiné sadou zajímavých a velmi aktuálních interview. **Doporučuji ji** proto samozřejmě **k obhajobě**. Pokud autorka během obhajoby uspokojivě odpoví na výše vznesené otázky a připomínky, domnívám se, že by měla být hodnocena známkou **výborně**, v opačném případě navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V New Yorku dne 12. 6. 2010